

رابطه صفات تاریک شخصیت و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی با نقش میانجی سبک‌های مقابله‌ای

The Relationship between Dark Personality Traits and Addiction to Virtual Social Networks with the Mediating Role of Coping Styles

Ali Mohamadzadeh, PhD✉

Seydeh Monir Mohammadi-Zaviyeh, MSc

علی محمدزاده^۱

سیده منیر محمدی زاویه^۲

Abstract

This study aimed to examine the structural model of the relationship between dark personality traits and addiction to virtual social networks with the mediating role of coping. The research was descriptive- correlational in nature. The statistical population included all secondary school students in the city of Khalkhal in 2024. The sample consisted of 300 students, selected using cluster sampling, considering incomplete and flawed questionnaires as well as the potential for participant drop- out. Data were collected using the Social Media Addiction Questionnaire, the Dark Personality Traits Scale, and the Coping Inventory for Stressful Situations. Data analysis was performed using Pearson correlation and path analysis in SPSS version 26 and AMOS version 21. The findings showed that dark personality traits such as Machiavellianism and sadism, along with emotion- oriented and avoidant coping styles, had a positive and significant effect on social media addiction, while problem- oriented coping style had a negative and significant effect. The analysis of indirect effects revealed that the effect of Machiavellianism through problem- oriented and avoidant coping styles, and social cynicism and narcissism through emotion- oriented coping, and sadism through avoidant coping on social media addiction were significant. The results indicate that dark personality traits directly and indirectly affect social media addiction through various coping styles. These findings suggest that individuals with dark personality traits and emotion- oriented and avoidant coping styles are more at risk of social media addiction.

Keywords: Dark Personality Traits, Addiction to Virtual Social Networks, Coping Styles.

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین مدل ساختاری رابطه بین صفات تاریک شخصیت و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی با نقش میانجی سبک‌های مقابله‌ای بود. پژوهش حاضر از نوع تحقیقات توصیفی- همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم شهر خلخال بود و با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای، ۳۰۰ نفر انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها شامل پرسشنامه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی، مقیاس صفات تاریک شخصیت و سیاهه سبک‌های مقابله با موقعیت‌های استرس‌زا بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر در برنامه‌های SPSS نسخه ۲۶ و AMOS نسخه ۲۱ انجام شد. یافته‌ها نشان داد که صفات تاریک ماکیاولیسم، سادیسیم و سبک‌های هیجان‌مدار و اجتنابی اثر مثبت و معنادار و سبک مسئله‌مدار اثر منفی و معناداری بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی دارند. نتایج نشان می‌دهد که صفات تاریک شخصیت به‌طور مستقیم و غیرمستقیم از طریق سبک‌های مقابله‌ای مختلف بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی تأثیرگذار هستند. این یافته‌ها حاکی از آن است که افراد با ویژگی‌های شخصیتی تاریک و سبک‌های مقابله‌ای هیجان‌مدار و اجتنابی بیشتر در معرض خطر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی قرار دارند.

واژه‌های کلیدی: صفات تاریک شخصیت، اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی، سبک‌های مقابله‌ای.

دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۱/۳۰ تصویب نهایی: ۱۴۰۴/۷/۱۳

۱. گروه روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

۲. گروه روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

● مقدمه

در سال‌های اخیر، شبکه‌های اجتماعی مجازی به بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره افراد تبدیل شده‌اند و نقش مهمی در تعاملات اجتماعی، سرگرمی و تبادل اطلاعات ایفا می‌کنند. با این حال، شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که استفاده افراطی و کنترل‌نشده از این شبکه‌ها می‌تواند به شکل‌گیری الگوهای رفتاری اعتیادگونه منجر شود؛ الگوهایی که با پیامدهایی نظیر اختلال در کارکردهای روان‌شناختی، کاهش خودتنظیمی و بروز مشکلات هیجانی و رفتاری همراه هستند (پیکو و همکاران، ۲۰۲۴). علاوه بر این، اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی یک پدیده رفتاری و روانی اجتماعی است و به‌عنوان استفاده بیش‌ازحد و مشکل‌ساز از سیستم عامل‌های شبکه‌های اجتماعی توصیف شده است، که منجر به غفلت از وظایف مهم روزمره می‌شود (تولت- پرادو و همکاران، ۲۰۲۳).

مشکلات ارتباطی، مشغله ذهنی، انزوا، تجربیات منفی خلقی و پدیده تحمل از دیگر شاخص‌های اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی تلقی می‌شوند (تسنیمی و همکاران، ۱۴۰۴؛ ایسبولان و همکاران، ۲۰۲۴). استفاده اجباری از شبکه‌های اجتماعی مجازی جزء مهمی از اعتیاد است که به‌عنوان یک تمایل غیرقابل کنترل برای تعامل با این پلتفرم‌ها فراتر از محدودیت‌های منطقی ظاهر می‌شود (لرویگ- اولسن و همکاران، ۲۰۲۴). ماهیت اجباری این رفتار می‌تواند منجر به طیف وسیعی از اثرات نامطلوب، مانند کاهش بهره‌وری، اختلال در الگوهای خواب و نادیده گرفتن مسئولیت‌های دنیای واقعی شود (فاویری و همکاران، ۲۰۲۴).

اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌تواند تحت تأثیر عوامل روانی- اجتماعی مختلفی قرار گیرد (تانهان و همکاران، ۲۰۲۴). در این رابطه، یکی از زمینه‌های کلیدی مورد علاقه محققان، تأثیر صفات تاریک شخصیت (dark personality traits) بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی است (پابیان و وندبوش، ۲۰۲۳). صفات تاریک شخصیت مفهومی است که به مجموعه‌ای از ۴ ویژگی یا الگوهای رفتاری منفی شامل جامعه‌ستیزی (antisocial)، خودشیفتگی (narcissism)، ماکیاولیسم (Machiavellianism) و سادیسم (sadism) اشاره دارد که اغلب با تمایلات بدخواهانه یا مخرب اجتماعی مشخص می‌شوند (لتی و همکاران، ۲۰۲۳). نظریه صفت نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی تاریک، ویژگی‌های پایدار و بادوامی هستند که بر افکار، احساسات و رفتار افراد تأثیر می‌گذارند (تانگ و همکاران، ۲۰۲۲). افرادی که ماکیاولیسم بالایی دارند، منافع خود را در اولویت قرار می‌دهند و برای رسیدن به اهداف خود حاضرند دیگران را دستکاری و فریب دهند (باربریس و همکاران، ۲۰۲۳). افراد با سطوح بالایی از خودشیفتگی اغلب حسی متورم از توانایی‌ها و دستاوردهای خود دارند و ممکن است از دیگران برای منافع خود بهره‌برداری کنند. افراد جامعه‌ستیز اغلب بدون احساس پشیمانی یا گناه دست به رفتارهای فریبکارانه می‌زنند. افراد با تمایلات سادیستی ممکن است رفتارهایی داشته باشند که برای لذت بردن خود به دیگران آسیب برساند (لتی و همکاران، ۲۰۲۳).

افراد با ویژگی‌های شخصیتی تاریک به‌دلیل تمایلاتی مانند بهره‌کشی، خودبزرگبینی و نبود حساسیت عاطفی بیشتر در معرض اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی قرار دارند (یوسفی و همکاران، ۱۴۰۳). خودشیفته‌ها از این فضا برای جلب تحسین و تأیید اجتماعی استفاده می‌کنند که می‌تواند منجر به استفاده اجباری شود (تیاگاراگان و همکاران، ۲۰۱۷). ماکیاولیست‌ها با هدف سوءاستفاده و بهره‌کشی دیگران در شبکه‌های اجتماعی فعال‌اند، که تعامل مداوم و راهبردی آنها را افزایش می‌دهد (بکیاری و اسپانو، ۲۰۱۷). همچنین، افراد جامعه‌ستیز و سادیسمی به‌دلیل تکانشگری و بی‌اعتنایی عاطفی؛ بدون توجه به پیامدهای بلندمدت به‌دنبال رضایت فوری در این فضا هستند (لتی و همکاران، ۲۰۲۳). در این میان، توران و همکاران (۲۰۲۴) در مطالعه‌ای اشاره نمودند که بین طرد، صفات تاریک شخصیت و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی رابطه معناداری وجود داشت و همچنین صفات تاریک شخصیت نقش میانجی قابل توجهی در رابطه بین طرد و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی داشتند. دمیرچی اوغلی و گونجو- کوسه (۲۰۲۳) نیز مطرح کردند که بین سه‌گانه تاریک و حساسیت به طرد با استفاده مشکل‌ساز از رسانه‌های اجتماعی و آزار و اذیت سایبری (cyberbullying) در میان نوجوانان رابطه معناداری وجود داشت.

از سوی دیگر، عامل دیگری که ممکن است در اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی نوجوانان اثرگذار باشد و به‌ویژه در ارتباط بین صفات تاریک شخصیت و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی را میانجی‌گری کند، سبک‌های مقابله‌ای است. مقابله به‌عنوان افکار و رفتارهایی برای مدیریت موقعیت‌های استرس‌زا درونی و بیرونی تعریف می‌شود. با وجود طبقه‌بندی‌های مختلف از سبک‌های مقابله‌ای، به‌طور معمول این سبک‌ها به سه دسته مسئله‌محور، هیجان‌محور و اجتنابی تقسیم می‌شوند (وو و همکاران، ۲۰۱۹). سبک‌های مقابله‌ای مثبت،

عموماً به افراد کمک می‌کند تا استرس را به شیوه‌ای سالم مدیریت کنند. درمقابل، سبک‌های مقابله‌ای منفی، می‌توانند استرس را تشدید کنند و به رفتارهای ناسازگار، ازجمله اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی کمک کنند (رودریگز و همکاران، ۲۰۲۳).

مطالعات اخیر حاکی از آن است که افراد دارای سبک‌های مقابله‌ای منفی ممکن است در برابر استفاده اعتیادآور از شبکه‌های اجتماعی آسیب‌پذیرتر باشند (وانگ و همکاران، ۲۰۲۳). مطالعات نشان داده‌اند که سبک مقابله‌ای منفی با اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی رابطه مثبت دارد، درحالی‌که سبک مقابله‌ای مثبت به‌طور معکوس با آن مرتبط است (لی و همکاران، ۲۰۱۸). افراد مبتلا به اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی نیز تمایل دارند که برای مقابله با استرس از سبک‌های مقابله‌ای اجتنابی و سفت و سخت استفاده کنند (چنگ و همکاران، ۲۰۱۵). در این رابطه، هیوا و همکاران (۲۰۲۳) اشاره نمودند که سبک‌های مقابله مثبت و منفی نقش میانجی معناداری در رابطه بین ترومای کودکی و اعتیاد به اینترنت داشتند. چنگ و همکاران (۲۰۲۳) نیز مطرح کردند که بین سبک مقابله و اعتیاد به اینترنت رابطه منفی و معناداری وجود داشت.

علی‌رغم بسیاری از مطالعات (بلدیریم و همکاران، ۲۰۲۳؛ تانهان و همکاران، ۲۰۲۳)، درخصوص جنبه‌های مختلف استفاده نوجوانان از رسانه‌های اجتماعی، پژوهش‌های اندکی در مورد ارتباط بین صفات تاریک شخصیت، سبک‌های مقابله‌ای و اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی در نوجوانان انجام شده است. بنابراین، درک نقش میانجی سبک‌های مقابله‌ای می‌تواند بینش عمیق‌تری در مورد مکانیسم‌هایی ارائه دهد که ویژگی‌های شخصیتی تاریک را به اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مرتبط می‌کند و راه‌های بالقوه‌ای را برای مداخله و پیشگیری ارائه می‌دهد. با توجه به مطالب مطرح شده این پژوهش با هدف پاسخ به این سؤال انجام خواهد شد که آیا صفات تاریک شخصیت از طریق سبک‌های مقابله‌ای بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی تأثیر دارند؟

• روش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی از نوع تحلیل مسیر بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان نوجوان مقطع متوسطه دوم شهر خلخال در سال ۱۴۰۳ بود. تعیین حجم نمونه براساس قواعد پیشنهادی در پژوهش‌های مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد؛ به‌گونه‌ای که به ازای هر متغیر پیش‌بین، حداقل ۴۰ نفر در نظر گرفته شد. با توجه به اینکه صفات تاریک شخصیت دارای ۴ خرده‌مقیاس و سبک‌های مقابله‌ای دارای سه خرده‌مقیاس است، حجم نمونه ۲۸۰ نفر برآورد شد. با در نظر گرفتن احتمال ریزش آزمودنی‌ها و پرسشنامه‌های ناقص یا مخدوش، حجم نمونه نهایی ۳۰۰ نفر تعیین شد که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای انتخاب شدند.

بدین منظور، ابتدا از میان نواحی مختلف شهر، یک ناحیه به‌صورت تصادفی انتخاب شد و سپس چهار مدرسه متوسطه دوم (از هر پایه یک کلاس و در مجموع سه کلاس) به‌طور تصادفی انتخاب گردید. ملاک‌های ورود به مطالعه شامل داشتن رضایت آگاهانه و اشتغال به تحصیل در مقطع متوسطه دوم بود. ملاک‌های خروج نیز شامل تکمیل ناقص یا مخدوش پرسشنامه‌ها، نبود تمایل به ادامه همکاری و مصرف داروهای روان‌پزشکی براساس خوداظهاری بود.

جهت اجرای پژوهش، ابتدا مجوز لازم از دانشگاه پیام نور تبریز اخذ شد و هماهنگی‌های لازم با اداره آموزش و پرورش شهر خلخال انجام گرفت. پیش از اجرای ابزارهای پژوهش، فرم رضایت‌نامه آگاهانه کتبی از شرکت‌کنندگان دریافت شد و به آنان اطمینان داده شد که مشارکت در پژوهش کاملاً اختیاری است، اطلاعات آنان محرمانه باقی می‌ماند و صرفاً برای اهداف پژوهشی مورد استفاده قرار می‌گیرد. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ و تحلیل مسیر در نرم‌افزار AMOS نسخه ۲۱ تجزیه و تحلیل شدند.

• ابزارها

الف) پرسشنامه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی (social media addiction questionnaire- SMAQ): پرسشنامه اعتیاد به شبکه‌های مجازی، ابزاری استاندارد است که توسط صادق‌زاده و همکاران (۱۳۹۷) طراحی شده است. این پرسشنامه شامل ۳۲ ماده است و پاسخ‌دهندگان برای هر ماده از یک مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای استفاده می‌کنند: ۱ = کاملاً مخالفم، ۲ = مخالفم، ۳ = نظری ندارم، ۴ = موافقم و ۵ = کاملاً موافقم. این مقیاس امکان سنجش دقیق شدت اعتیاد به شبکه‌های مجازی را فراهم می‌آورد. این مقیاس تک‌عاملی

بوده و از جمع نمرات همه آیت‌ها نمره کل مقیاس محاسبه می‌شود. حداقل و حداکثر نمره در این مقیاس در دامنه‌ای از ۳۲ تا ۱۲۸ قرار دارد. نمرات بالاتر در این مقیاس حاکی از سطح بالای اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی است. صادق‌زاده و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی روایی و اعتبار آن را بررسی کردند. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که پرسشنامه از ساختار تک‌عاملی (با واریانس تبیینی ۰/۵۲) برخوردار است و بار عاملی آیت‌ها نیز بالاتر از ۰/۴۰ بود. همچنین روایی سازه مقیاس از طریق تحلیل عاملی تأییدی نیز بررسی و با شاخص برازندگی ۰/۸۵ تأیید شد. اعتبار مقیاس نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش شد (صادق‌زاده و همکاران، ۱۳۹۷).

ب) مقیاس صفات تاریک شخصیت (dark personality traits scale- DPTS): این مقیاس ابزاری است که توسط یوسفی و ایمان‌زاد (۱۳۹۷) از طریق ترکیب و اعتباریابی متقاطع مقیاس دوجین کتیف (Dirty Dozen Scale) و نسخه فارسی مقیاس کوتاه تکانش- دیگرآزاری ساخته شده و ۲۱ ماده دارد. این مقیاس شامل چهار مؤلفه است که عبارت بودند از: ماکیاولیسم، جامعه‌ستیزی، خودشیفتگی و سادیسم است که در یک پیوستار لیکرت ۷ درجه‌ای از (۱=کاملاً مخالفم تا ۷=کاملاً موافقم) نمره گذاری می‌شود. نمرات بالاتر در هر یک از مؤلفه‌ها نشان دهنده سطح صفت تاریک شخصیت بالاتر است. روایی و اعتبار این مقیاس روی نمونه ایرانی مورد تأیید قرار گرفته است (یوسفی و ایمان‌زاد، ۱۳۹۷). در پژوهش یوسفی و ایمان‌زاد (۱۳۹۷) روایی سازه مقیاس از طریق تحلیل عاملی اکتشافی و تأیید بررسی و ساختار چهار عاملی آن با نیکویی برازش ۰/۹۵ تأیید شد. ضریب آلفای کرونباخ در پژوهش یوسفی و ایمان‌زاد (۱۳۹۷) برای کل مقیاس ۰/۸۵ و برای مؤلفه‌های ماکیاولیسم، جامعه‌ستیزی، خودشیفتگی و دیگرآزاری به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۶۸، ۰/۸۰ و ۰/۸۸ گزارش شده است.

ج) سیاهه سبک‌های مقابله با موقعیت‌های استرس‌زا (Coping inventory for stressful situations- CIFSS): این ابزار توسط اندرل و پارکر (۱۹۹۰) طراحی شده است. این سیاهه شامل ۴۸ ماده است که براساس مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای، از «هرگز» (۱) تا «همیشه» (۵) نمره‌گذاری می‌شود (فرهادی و همکاران، ۱۳۹۵). این سیاهه سه مؤلفه اصلی دارد: مقابله مسئله‌محور که به مدیریت و حل مسئله تمرکز دارد (۱۶ ماده)، مقابله هیجان‌محور که بر واکنش‌های هیجانی به مسئله توجه دارد (۱۶ ماده) و مقابله اجتنابی که به دوری از مسئله می‌پردازد (۱۶ سؤال). هر یک از ابعاد این مقیاس نمره‌ای بین ۱۶ تا ۸۰ دارند، که نمرات بالاتر نشان‌دهنده استفاده بیشتر از آن سبک مقابله‌ای است (فرهادی و همکاران، ۱۳۹۵). اندرل و پارکر اعتبار سیاهه را با استفاده از آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۹۰ برای مقابله مسئله‌محور، ۰/۸۵ برای مقابله هیجان‌محور و ۰/۸۲ برای مقابله اجتنابی گزارش کرده‌اند و روایی سازه آن نیز تأیید شده است (فرهادی و همکاران، ۱۳۹۵). قریشی‌راد (۱۳۸۸) ساختار سه عاملی مقیاس را از طریق تحلیل عاملی اکتشافی تأیید و اعتبار مقیاس را با آلفای کرونباخ ۰/۸۱ به دست آورده است.

• یافته‌ها

در این پژوهش، میانگین و انحراف سنی برای شرکت‌کنندگان برابر با ۱۶/۶۱ و ۱/۱۶ بود. جدول ۱ شاخص‌های مرکزی و پراکندگی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱. شاخص‌های مرکزی و پراکندگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
ماکیاولیسم	۴	۲۸	۹/۷۹	۵/۱۸	۱/۰۵	۰/۶۶
جامعه‌ستیزی	۴	۴۷	۱۲/۳۶	۴/۸۱	۱/۵۳	۸/۷۲
خودشیفتگی	۴	۶۱	۱۶/۹۴	۶/۱۳	۱/۲۱	۸/۱۷
سادیسم	۹	۶۳	۱۹/۰۶	۱۰/۷۵	۱/۷۷	۳/۱۶
مقابله مسئله‌محور	۲۴	۸۰	۵۵/۵۹	۹/۲۴	-۰/۰۳	۰/۷۷
مقابله هیجان‌محور	۱۷	۷۸	۴۶/۹۴	۱۰/۵۶	-۰/۰۸	۰/۲۴
مقابله اجتنابی	۲۹	۸۲	۴۶/۷۴	۷/۵۴	۰/۵۹	۲/۲۵
اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی	۳۶	۱۲۵	۸۰/۱۲	۱۸/۳۸	۰/۰۷	۰/۱۱

با توجه به جدول ۱ و بررسی شاخص‌های کجی و کشیدگی نیز حاکی از نرمال بودن توزیع داده‌ها (قرار داشتن در دامنه ۲- تا ۲+) است. جدول ۲ نتایج مربوط به تحلیل همبستگی‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۲. همبستگی پیرسون برای متغیرها

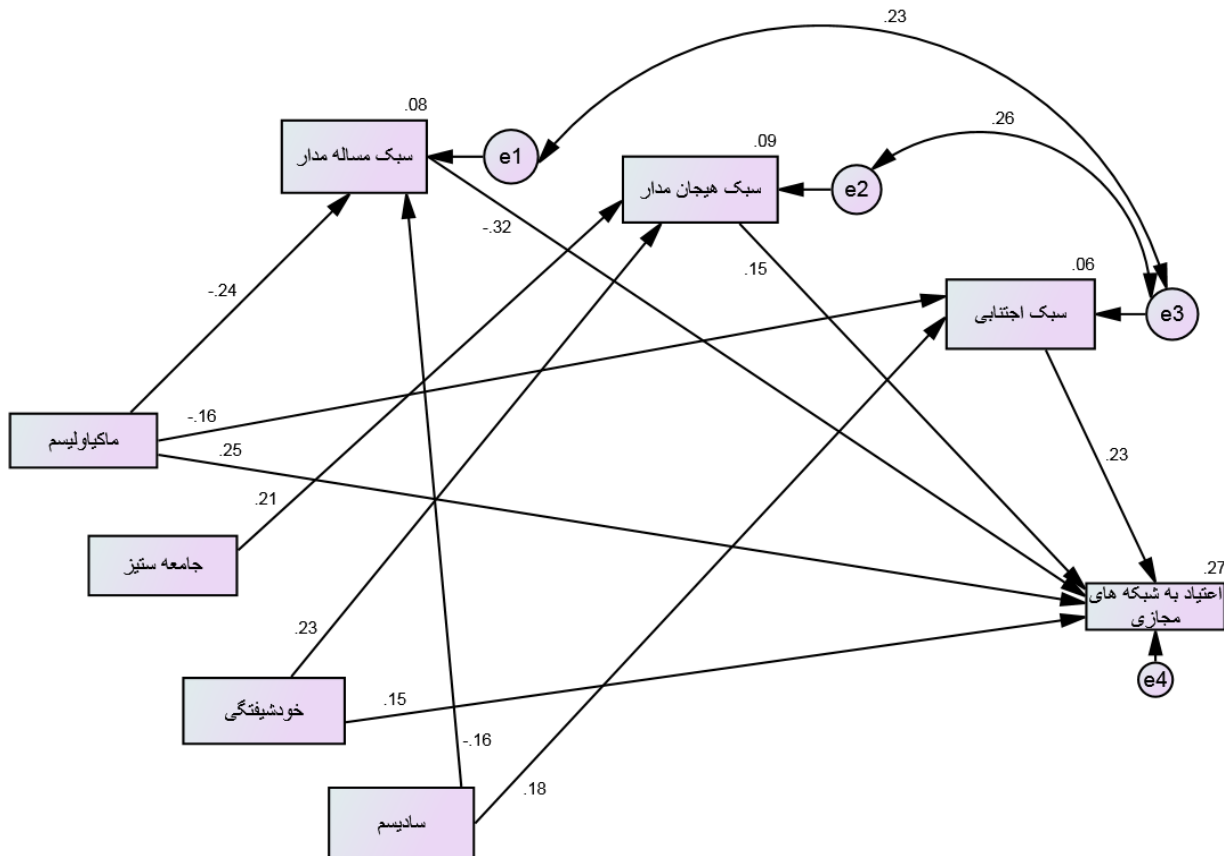
متغیرها	ماکیاولیسم	جامعه‌ستیزی	خودشیفتگی	سادیسیم	سبک مسئله‌مدار	سبک هیجان‌مدار	سبک اجتنابی	اعتیاد مجازی
ماکیاولیسم	۱							
جامعه‌ستیزی	۰/۱۵**	۱						
خودشیفتگی	۰/۰۸	۰/۱۲*	۱					
سادیسیم	۰/۱۶**	۰/۱۳*	۰/۱۸**	۱				
سبک مسئله‌مدار	-۰/۲۶**	-۰/۰۱	-۰/۰۵	-۰/۱۹**	۱			
سبک هیجان‌مدار	۰/۰۸	۰/۲۴**	۰/۲۵**	۰/۱۵**	۰/۰۷	۱		
سبک اجتنابی	-۰/۱۲*	۰/۰۴	۰/۰۴	-۰/۱۷**	-۰/۲۲**	۰/۲۷**	۱	
اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی	۰/۳۲**	-۰/۱۲*	۰/۲۱**	۰/۲۵**	-۰/۳۲**	۰/۲۷**	-۰/۱۷**	۱

نتایج این جدول حاکی از آن است که همه ضرایب همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش معنادار هستند ($p < 0/05$). جدول ۳ شاخص‌های برازندگی مدل پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل اولیه و اصلاح شده پژوهش

شاخص‌ها	X ²	DF	X ² /df	GFI	AGFI	CFI	RMSEA	PCLOSE
مدل اولیه	۷۲/۱۰	۹	۸/۱۲	۰/۹۴	۰/۷۵	۰/۷۲	۰/۱۵	۰/۰۰۰۱
مدل اصلاح شده	۴۰/۵۵	۱۵	۲/۷۰	۰/۹۶	۰/۹۱	۰/۸۹	۰/۰۷	۰/۰۶۲
معیار پذیرش			≤ 5	≥ 0/9	≥ 0/9	≥ 0/9	≤ 0/08	≥ 0/05

نتایج برازش مدل اولیه و مدل اصلاح شده در جدول ۳ ارائه شده است. نتایج حاکی از برازش مناسب مدل پژوهش است.

شکل ۱. مدل اصلاح شده رابطه صفات تاریک شخصیت و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی با نقش میانجی سبک‌های مقابله‌ای

جدول ۴. اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل مدل پژوهش

اثر کل	معنا داری	آماره C.R.	ضریب اثر β	متغیرهای پژوهش
۰/۲۸	۰/۰۰۰۱	۴/۷۶	* ۰/۲۴	ماکیاولیسم - اعتیاد به شبکه اجتماعی مجازی
۰/۱۸	۰/۰۰۴	۲/۸۶	** ۰/۱۴	خودشیفتگی - اعتیاد به شبکه اجتماعی مجازی
-۰/۲۴	۰/۰۰۰۱	-۴/۲۷	* -۰/۲۴	ماکیاولیسم - سبک مسئله‌مدار
-۰/۱۵	۰/۰۰۵	-۲/۷۸	-۰/۱۵	سادیسیم - سبک مسئله‌مدار
۰/۲۰	۰/۰۰۰۱	۳/۸۳	** ۰/۲۰	جامعه‌ستیزی - سبک هیجان‌مدار
۰/۲۲	۰/۰۰۰۱	۴/۲۸	** ۰/۲۲	خودشیفتگی - سبک هیجان‌مدار
-۰/۱۵	۰/۰۰۴	-۲/۸۹	** -۰/۱۵	ماکیاولیسم - سبک اجتنابی
۰/۱۷	۰/۰۰۲	۳/۱۷	** ۰/۱۷	سادیسیم - سبک اجتنابی
-۰/۳۱	۰/۰۰۰۱	-۶/۰۶	* -۰/۳۱	سبک مسئله‌مدار - اعتیاد به شبکه مجازی
۰/۱۵	۰/۰۰۳	۲/۹۲	** ۰/۱۵	سبک هیجان‌مدار - اعتیاد به شبکه مجازی
۰/۲۲	۰/۰۰۰۱	۴/۲۹	** ۰/۲۲	سبک اجتنابی - اعتیاد به شبکه مجازی
-	۰/۰۳۷	-	** ۰/۰۴	ماکیاولیسم - مسئله‌مدار - اعتیاد به شبکه مجازی
-	۰/۰۴۳	-	** -۰/۰۴	ماکیاولیسم - اجتنابی - اعتیاد به شبکه مجازی
	۰/۰۱۴	-	** ۰/۰۳	جامعه‌ستیزی - هیجان‌مدار - اعتیاد به شبکه مجازی
	۰/۰۱۹	-	** ۰/۰۳	خودشیفتگی - هیجان‌مدار - اعتیاد به شبکه مجازی
	۰/۰۰۳	-	** ۰/۰۸	سادیسیم - اجتنابی - اعتیاد به شبکه مجازی
	۰/۰۸			R ² سبک مسئله‌مدار
	۰/۰۹			R ² سبک هیجان‌مدار
	۰/۰۵			R ² سبک اجتنابی
	۰/۲۷			R ² اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی

$p < ۰/۰۰۰۱$ ** $p < ۰/۰۵$

با توجه به شکل ۱ و جدول ۴ از بین صفات تاریک شخصیت، ماکیاولیسم و خودشیفتگی اثر مستقیم و معناداری بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی دارند. همچنین ماکیاولیسم بر سبک مسئله‌مدار و بر سبک اجتنابی اثر مستقیم و معنادار؛ صفات جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی بر سبک هیجان‌مدار؛ و نیز صفت سادیسیم بر سبک اجتنابی از نظر آماری معنادار بودند. سبک مقابله مسئله‌مدار، سبک هیجان‌مدار و سبک اجتنابی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی اثر مستقیم دارند. اثر غیرمستقیم ماکیاولیسم بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی از طریق سبک مسئله‌مدار به صورت مثبت و معنادار و از طریق سبک اجتنابی به صورت منفی و معنادار بود. همچنین، اثر غیرمستقیم جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی نیز به طور مثبت و معنادار مشاهده شد. اثر غیرمستقیم سادیسیم بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی از طریق سبک مسئله‌مدار و همچنین از طریق سبک اجتنابی به طور مثبت و معنادار بود. به طور کلی، صفات تاریک شخصیت قادر به پیش بینی ۸/۲ درصد از تغییرات سبک مسئله‌مدار، ۹/۵ درصد از تغییرات هیجان‌مدار و ۵/۶ درصد از تغییرات سبک اجتنابی بودند. همچنین صفات تاریک شخصیت به همراه سبک‌های مقابله‌ای قادر به پیش بینی ۲۷/۱ درصد از تغییرات اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی بودند.

● بحث

یافته‌های پژوهش نشان داد که از میان صفات تاریک شخصیت، ماکیاولیسم و خودشیفتگی اثر مستقیم، مثبت و معناداری بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی دارند. این یافته با بخشی از نتایج پژوهش‌های توران و همکاران (۲۰۲۴)، لتی و همکاران (۲۰۲۳) و دمیرجی‌اوغلی و گونجو - کوسه (۲۰۲۳) همسو است. در تبیین این نتیجه می‌توان مطرح کرد که صفات ماکیاولیسم و خودشیفتگی به دلیل همخوانی بالایی که با سازوکارهای تقویت‌کننده در شبکه‌های اجتماعی دارند، زمینه‌ساز استفاده افراطی و وابستگی به این فضاها می‌شوند. افراد خودشیفته، به دلیل نیاز مداوم به تأیید، تحسین و توجه دیگران، از امکاناتی مانند لایک، کامنت و باز نشر برای تقویت احساس ارزش مندی خود بهره می‌برند و این چرخه دریافت بازخورد مثبت، آنها را به استفاده مکرر و کنترل نشده از شبکه‌های اجتماعی سوق می‌دهد (گوجکویچ و همکاران، ۲۰۲۲). در مقابل، افراد دارای ویژگی‌های ماکیاولیستی، از شبکه‌های اجتماعی به عنوان ابزاری برای

کنترل، دستکاری و بهره‌کشی از دیگران استفاده می‌کنند و با ارائه‌گریزشی محتوا، تلاش می‌کنند اعتماد و توجه مخاطبان را جلب کرده و منافع شخصی خود را تأمین کنند (بیولیک، ۲۰۲۵).

یافته‌های پژوهش همچنین نشان داد که صفات تاریک شخصیت با سبک‌های مقابله‌ای الگوهای متفاوتی دارند؛ به‌گونه‌ای که ماکیاولیسم بر سبک‌های مقابله مسئله‌مدار و اجتنابی، جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی بر سبک مقابله هیجان‌مدار و صفت سادیسم بر سبک مقابله اجتنابی اثر مستقیم و معنادار داشتند. این نتایج نشان می‌دهد که صفات ماکیاولیسم و سادیسم با کاهش گرایش به مقابله مسئله‌مدار همراه هستند، درحالی‌که جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی با افزایش استفاده از راهبردهای هیجان‌مدار ارتباط دارند. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های نجارپور استادی و رضازاده (۱۴۰۳)، ژیا و همکاران (۲۰۲۳)، براجکویچ و همکاران (۲۰۲۲) و مالهوترا (۲۰۲۰) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد که افراد ماکیاولیست، به دلیل تمایل به حفظ کنترل و اجتناب از آسیب‌پذیری، معمولاً از مواجهه مستقیم با مشکلات پرهیز کرده و به جای حل فعالانه مسئله، از راهبردهای اجتنابی استفاده می‌کنند. افراد دارای ویژگی‌های سادیسمی نیز، به دلیل الگوهای بین‌فردی ناسازگار و لذت از سلطه یا رنج دیگران، کمتر به دنبال راه‌حل‌های سازنده بوده و بیشتر به راهبردهای غیرمستقیم و اجتنابی متوسل می‌شوند (لوبستال و همکاران، ۲۰۲۳). در همین راستا، افراد خودشیفته و جامعه‌ستیز نیز به دلیل ضعف در پذیرش مسئولیت و تنظیم هیجان، بیشتر از سبک‌های هیجان‌مدار برای کاهش تنش‌های روانی خود استفاده می‌کنند.

یافته‌های دیگر پژوهش نشان داد که سبک مقابله مسئله‌مدار به صورت منفی و سبک‌های هیجان‌مدار و اجتنابی به صورت مثبت بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی اثر مستقیم دارند. این نتایج با یافته‌های جوکار و همکاران (۱۴۰۱) و چنگ و همکاران (۲۰۲۳) همخوانی دارد. در تبیین این رابطه می‌توان گفت سبک‌های مقابله‌ای نقش مهمی در نحوه مدیریت استرس و فشارهای روانی ایفا می‌کنند. مقابله مسئله‌مدار با تمرکز بر شناسایی منبع مشکل و یافتن راه‌حل‌های عملی، نیاز به گریز از واقعیت و پناه بردن به فضای مجازی را کاهش می‌دهد (یلدیریم دمیردوغان و همکاران، ۲۰۲۴). در مقابل، مقابله هیجان‌مدار و اجتنابی، با تمرکز بر کاهش موقت هیجان‌های منفی یا اجتناب از مواجهه با مشکلات، شبکه‌های اجتماعی را به ابزاری برای تنظیم هیجان و فرار از واقعیت تبدیل می‌کنند که این امر می‌تواند به وابستگی و اعتیاد منجر شود (چنگ و همکاران، ۲۰۲۳).

بررسی اثرات غیرمستقیم نشان داد که ماکیاولیسم از طریق سبک‌های مقابله‌ای بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی اثرگذار است. به‌طور مشخص، کاهش استفاده از سبک مقابله مسئله‌مدار و افزایش گرایش به سبک اجتنابی، نقش میانجی در رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی ایفا می‌کنند. این یافته با نتایج توران و همکاران (۲۰۲۴)، لئی و همکاران (۲۰۲۳)، چنگ و همکاران (۲۰۲۳) و براجکویچ و همکاران (۲۰۲۲) همسو است. به نظر می‌رسد تمایل افراد ماکیاولیست به فریبکاری، کنترل و نفع شخصی، الگوهای مقابله‌ای ناکارآمد را تقویت کرده و از این طریق وابستگی به شبکه‌های اجتماعی را افزایش می‌دهد.

همچنین اثر غیرمستقیم جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی از طریق سبک مقابله هیجان‌مدار به صورت مثبت و معنادار مشاهده شد. این یافته‌ها با پژوهش‌های دمیرجی‌اوغلی و گونجو-کوسه (۲۰۲۳) و توران و همکاران (۲۰۲۴) همخوانی دارد. افراد دارای این صفات، به دلیل نیاز شدید به توجه و تأیید اجتماعی، برای کاهش اضطراب و تنش‌های هیجانی خود به راهبردهای هیجان‌مدار متوسل می‌شوند و شبکه‌های اجتماعی مجازی بستری مناسب برای ارضای این نیازها فراهم می‌آورد.

درنهایت، اثر غیرمستقیم سادیسم از طریق سبک‌های مقابله مسئله‌مدار و اجتنابی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی مثبت و معنادار بود. این یافته با نتایج ژیا و همکاران (۲۰۲۳)، براجکویچ و همکاران (۲۰۲۲)، مالهوترا (۲۰۲۰) و یلدیریم دمیردوغان و همکاران (۲۰۲۴) همسو است. افراد دارای ویژگی‌های سادیسمی، به دلیل الگوهای بین‌فردی ناسازگار و گرایش به رفتارهای مخرب، کمتر از راهبردهای حل مسئله استفاده کرده و بیشتر به شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان فضایی برای تخلیه هیجانی، اجتناب از مشکلات و کسب نوعی احساس کنترل روی می‌آورند.

• نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان داد صفات تاریک شخصیت، به‌ویژه ماکیاولیسم، خودشیفتگی و سادیسم، از طریق راهبردهای مقابله‌ای ناکارآمد می‌توانند خطر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی را افزایش دهند. با توجه به نقش میانجی سبک‌های مقابله‌ای، مداخلات

آموزشی و درمانی با تمرکز بر تقویت مهارت‌های مقابله مسئله‌مدار و کاهش راهبردهای اجتنابی و هیجان‌مدار می‌تواند در پیشگیری و کاهش این نوع اعتیاد مؤثر باشد. از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به استفاده از ابزارهای خودگزارشی اشاره کرد؛ لذا پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی از روش‌های چندمنبعی برای افزایش دقت نتایج استفاده شود.

• تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافی بین نویسندگان وجود ندارد.

• تشکر و قدردانی

از تمامی شرکت‌کنندگان پژوهش و کسانی که در مراحل مختلف یاری‌گر اجرای مطالعه بودند، صمیمانه سپاسگزاری می‌گردد.

• منابع

تسنیمی، مهشید، دبیری، سولماز و حسینی‌المدنی، سیدعلی (۱۴۰۴). مدل ساختاری پیش‌بینی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی براساس صفات شخصیت: نقش میانجی‌گر خود تنظیمی، *مجله روان‌شناسی*، ۲۹ (۱)، ۱۳۵-۱۲۵.

<http://iranapsy.ir/Article/49031/FullText>

جوکار، مهران، کرمی، جهانگیر، مومنی، خدامراد. (۱۴۰۱). آزمون مدل اعتیاد به اینترنت براساس جنبه‌های آسیب‌شناسی روانی، شخصیتی و شناخت اجتماعی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله‌ای و انتظارات استفاده از اینترنت. *مجله علوم روان‌شناختی*، ۲۱ (۱۱۸)، ۲۰۲۰-۲۰۰۳.

[doi:10.52547/JPS.21.118.2003](https://doi.org/10.52547/JPS.21.118.2003)

صادق زاده، رقیه، احدی، حسن، درتاج، فریبرز و منشی، غلامرضا. (۱۳۹۷). ساخت و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی در نوجوانان. *فصلنامه مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی*، ۸ (۲۴)، ۲۶۴-۲۳۵.

iresearch.sanjesh.org/article/34189.html

فراهادی، مهران، محقق، حسین، عبدالهی مقدم، مریم و حسونند، فضل‌اله. (۱۳۹۵). طراحی مدلی برای تبیین شادکامی بر اساس سبک‌های مقابله با استرس و تاب‌آوری روان‌شناختی در دانشجویان دانشگاه فرهنگیان استان همدان. *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی*، ۱۲ (۴۱)، ۱۶۳-۱۸۴.

[doi:10.22054/jep.2016.7045](https://doi.org/10.22054/jep.2016.7045)

قریشی، راد فخرالسادات. (۱۳۸۸). اعتباریابی مقیاس مقابله با موقعیت‌های استرس‌زای اندلر و پارکر. *مجله علوم رفتاری*، ۶ (۱)، ۱۶-۱.

https://www.behavsci.ir/article_67661_8fc656cbb8e0df9f9eb800d4471896d3.pdf

نجم‌پور استادی، سعید و رضازاده روزین (۱۴۰۳). پیش‌بینی آسیب‌پذیری روان‌شناختی دانشجویان براساس صفات تاریک شخصیت و اعتیاد به فضای مجازی، *مجله روان‌شناسی*، ۲۸ (۴)، ۴۹۵-۴۸۶.

<http://www.iranapsy.ir/fa/Article/46500>

یوسفی، رحیم و ایمان زاد، آيسان. (۱۳۹۷). اعتباریابی مدل صفات چهارگانه تاریک شخصیت. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی ایران*، ۲۴ (۲)، ۳۰۱-۱۹۰.

[doi: 10.32598/ijpcp.24.2.190](https://doi.org/10.32598/ijpcp.24.2.190)

یوسفی، رحیم، فرزانه، الهام و شالچی، بهزاد (۱۴۰۳). اعتباریابی متقاطع‌الگوی صفات ۹ گانه تاریک شخصیت: ۹ گانه‌های شوم، *مجله روان‌شناسی*،

<http://www.iranapsy.ir/Article/44679/FullText> ۳۳-۴۴، (۱)، ۲۸

Barberis, N., Sanchez-Ruiz, M. J., Cannavò, M., Calaresi, D., & Verrastro, V. (2023). The dark triad and trait emotional intelligence as predictors of problematic social media use and engagement: the mediating role of the fear of missing out. *Clinical neuropsychiatry*, 20(2), 129-140. [doi:10.36131/cnfioritieditore20230205](https://doi.org/10.36131/cnfioritieditore20230205)

Bekiari, A., & Spanou, K. (2017). Machiavellianism in universities: Perceiving exploitation in student networks. *Social Networking*, 7(01), 19-31. [doi:10.4236/sn.2018.71002](https://doi.org/10.4236/sn.2018.71002).

Biolik, E. (2025). Different shades of narcissism at work: The relationships of narcissism dimensions with work-related outcomes. *Personality and Individual Differences*, 233, 112943. [doi:10.1016/j.paid.2024.112943](https://doi.org/10.1016/j.paid.2024.112943)

Brajković, L., Jelinčić, K., & Kopilaš, V. (2022). Relationship between dark triad, coping styles, sensation seeking and substance use among youth. *The Open Psychology Journal*, 15(1). [doi:10.2174/18743501-v15-e2210120](https://doi.org/10.2174/18743501-v15-e2210120)

Cheng, C., Sun, P., & Mak, K. K. (2015). Internet addiction and psychosocial maladjustment: Avoidant coping and coping inflexibility as psychological mechanisms. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 18(9), 539-546. [doi: 10.1089/cyber.2015.0121](https://doi.org/10.1089/cyber.2015.0121)

Cheng, M., Wang, S., Wang, Y., Zhang, R., & Qin, L. (2023). Physical activity reduces internet addiction among “post-00” college students: The mediating role of coping styles. *Frontiers in Psychology*, 13, 1052510. [doi:10.3389/fpsyg.2022.1052510](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1052510)

- Demircioğlu, Z. I., & Göncü-Köse, A. (2023). Antecedents of problematic social media use and cyberbullying among adolescents: attachment, the dark triad and rejection sensitivity. *Current Psychology*, 42(35), 31091-31109. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-04127-2>
- Endler, N. S., & Parker, J. D. (1990). Multidimensional assessment of coping: A critical evaluation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(5), 844–854. [doi:10.1037/0022-3514.58.5.844](https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.5.844)
- Favieri, F., Forte, G., Savastano, M., & Casagrande, M. (2024). Validation of the brief screening of Social Network Addiction Risk. *Acta Psychologica*, 247, 104323. [doi: 10.1016/j.actpsy.2024.104323](https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2024.104323)
- Gojković, V., Dostanić, J. S., & Đurić, V. (2022). Structure of darkness: The Dark Triad, the ‘dark’ empathy and the ‘dark’ narcissism. *Primenjena psihologija*, 15(2), 237-268. [doi:10.19090/pp.v15i2.2380](https://doi.org/10.19090/pp.v15i2.2380)
- Hua, Y., Wang, W., Shi, J., Wang, H., Xu, K., Shi, G., ... & Lu, C. (2023). Childhood trauma and internet addiction among Chinese adolescents: The mediating role of coping styles. *Current Psychology*, 42(19), 16507-16517. [doi:10.1007/s12144-022-02862-0](https://doi.org/10.1007/s12144-022-02862-0)
- Isbulan, O., Cam, E., & Griffiths, M. D. (2024). The mediating effect of social network identity management on the relationship between personality traits and social media addiction among pre-service teachers. *BMC psychology*, 12(1), 146-157. [doi:10.1186/s40359-024-01653-5](https://doi.org/10.1186/s40359-024-01653-5)
- Lei, H., Cheong, C. M., Li, S., & Lu, M. (2018). The relationship between coping style and internet addiction among mainland Chinese students: A meta-analysis. *Psychiatry Research*, 270, 831–841. [doi: 10.1016/j.psychres.2018.10.079](https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.10.079)
- Leite, Â., Cardoso, S., & Monteiro, A. P. (2023). Dark personality traits and online behaviors: Portuguese versions of cyberstalking, online harassment, flaming and trolling scales. *International journal of environmental research and public health*, 20(12), 6136. [doi:10.3390/ijerph20126136](https://doi.org/10.3390/ijerph20126136)
- Lervik-Olsen, L., Andreassen, T. W., & Fennis, B. M. (2024). When enough is not enough: behavioral and motivational paths to compulsive social media consumption? *European Journal of Marketing*, 58(2), 519-547. [doi:10.1108/EJM-12-2022-0898](https://doi.org/10.1108/EJM-12-2022-0898)
- Lobbestael, J., Slaoui, G., & Gollwitzer, M. (2023). Sadism and personality disorders. *Current psychiatry reports*, 25(11), 569-576. [doi: 10.1007/s11920-023-01466-0](https://doi.org/10.1007/s11920-023-01466-0)
- Malhotra, A. (2020). Dark personality, forgiveness and coping styles among military officials and civilians. *International Journal of Indian Psychology*, 8(2). [doi: 10.25215/0802.025](https://doi.org/10.25215/0802.025)
- Pabian, S., & Vandebosch, H. (2023). The Dark Tetrad, online moral disengagement, and online aggression perpetration among adults. *Telematics and Informatics Reports*, 11, 100089. [Doi:10.1016/j.teler.2023.100089](https://doi.org/10.1016/j.teler.2023.100089)
- Piko, B. F., Krajczár, S. K., & Kiss, H. (2024). Social Media Addiction, Personality Factors and Fear of Negative Evaluation in a Sample of Young Adults. *Youth*, 4(1), 357-368. [doi:10.3390/youth4010025](https://doi.org/10.3390/youth4010025)
- Rodrigues, F., Morouço, P., & Santos, T. (2023). Testing the associations between coping, mental health, and satisfaction with life in Portuguese workers. *European journal of investigation in health, psychology and education*, 13(7), 1245-1256. [doi:10.3390/ejihpe13070092](https://doi.org/10.3390/ejihpe13070092)
- Tang, W. Y., Reer, F., & Quandt, T. (2022). The interplay of the Dark Triad and social media use motives to social media disorder. *Personality and Individual Differences*, 187, 111402. [doi:10.1016/j.paid.2021.111402](https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111402)
- Tanhan, F., Özok, H. İ., Kaya, A., & Yıldırım, M. (2024). Mediating and moderating effects of cognitive flexibility in the relationship between social media addiction and phubbing. *Current Psychology*, 43(1), 192-203. [doi: 10.1007/s12144-023-04242-8](https://doi.org/10.1007/s12144-023-04242-8)
- Thiagarajan, S., Venkatachalam, Y., & Sebastian, K. (2017). What’s feeding your monster? A look at narcissistic tendency and low self-esteem as driving forces behind the growth of social media dependency. *Int. J. Indian Psychol*, 4, 80-88. [doi:10.25215/0403.029](https://doi.org/10.25215/0403.029)
- Tullett-Prado, D., Doley, J. R., Zarate, D., Gomez, R., & Stavropoulos, V. (2023). Conceptualizing social media addiction: a longitudinal network analysis of social media addiction symptoms and their relationships with psychological distress in a community sample of adults. *BMC psychiatry*, 23(1), 509-537. [doi:10.1186/s12888-023-04985-5](https://doi.org/10.1186/s12888-023-04985-5)
- Turan, M. E., Adam, F., Kaya, A., & Yıldırım, M. (2024). The mediating role of the dark personality triad in the relationship between ostracism and social media addiction in adolescents. *Education and Information Technologies*, 29(4), 3885-3901. [doi:10.1007/s10639-023-12002-1](https://doi.org/10.1007/s10639-023-12002-1)
- Wang, X., Ding, T., Lai, X., Yang, C., & Luo, J. (2023). Relationship among psychological capital, coping style and anxiety of Chinese college students. *Rivista di psichiatria*, 22, 3233–3243. [doi:10.1007/s11469-023-01045-7](https://doi.org/10.1007/s11469-023-01045-7)
- Wu, S., Xu, Z., Zhang, Y., & Liu, X. (2019). Relationship among psychological capital, coping style and anxiety of Chinese college students. *Rivista di psichiatria*, 54(6), 264-268. [doi: 10.1708/3281.32545](https://doi.org/10.1708/3281.32545)
- Xia, F., Liu, M., & Liu, T. (2023). The role of coping styles in mediating the dark triad and bullying: an analysis of gender difference. *Behavioral Sciences*, 13(7), 532-544. [doi:10.3390/bs13070532](https://doi.org/10.3390/bs13070532)
- Yıldırım, M., Öztürk, A., & Solmaz, F. (2023). Fear of COVID-19 and sleep problems in Turkish young adults: Mediating roles of happiness and problematic social networking sites use. *Psihologija*, 56(4), 497-515. [doi:10.2298/PSI220412027Y](https://doi.org/10.2298/PSI220412027Y)